

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/764/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6112217030
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6112217030.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ferdinanda Zimmermanna a členov senátu JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Amy Odalošovej v právnej veci navrhovateľa BL Telecom debt, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, v konaní zastúpeného advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711 proti odporcovi A. Q., nar. XX.XX. XXXX, naposledy bytom I. I., S. XXXX/XX, t. č. A. I. I., hlásený pobyt bezdomovca, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu HLAS SPOTREBITEĽA, občianske združenie, so sídlom Zvolen, J. Bánika 2009/2, IČO: 42 305 675, adresa pre doručovanie P. O. BOX 81, Banská Bystrica, v konaní práv. zast. JUDr. Viliamom Glézlom, advokátom, Banská Bystrica, Nemce, Nemčianska cesta 180/25, o zaplatenie 1 257,03 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici č.k. 13C 92/2013-77 zo dňa 26. 07. 2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Odvolací súd rozhodnutie v časti výroku rozhodnutia, v ktorej prvostupňový súd rozhodol o trovách konania medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom na strane odporcu, tak že žiaden z nich nemá právo na náhradu trov konania **z r u š u j e** a vracia vec v tejto časti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ostatných výrokoch zostáva rozhodnutie nedotknuté.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd v napadnutom rozhodnutí rozhodol tak, že odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 106,32 Eur, spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 12. 07. 2009 až do zaplatenia, sumu 77,02 Eur, spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 12. 08. 2009 až do zaplatenia, sumu 76,21 Eur, spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 12. 09. 2009 až do zaplatenia, sumu 1,66 Eur, spolu s 9 % ročným úrokom z omeškania od 12. 10. 2009 až do zaplatenia, a to v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet navrhovateľa, č. účtu XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXXXXX.

Návrh vo zvyšnej časti **zamietol.**

O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol: Navrhovateľ návrhom doručeným súdu dňa 09. 07. 2012 žiadal súd, aby vo svojom rozhodnutí zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 1 257,03 Eur s príslušenstvom z titulu nezaplatených úhrad za využívanie služieb poskytovaných navrhovateľom resp. jeho právnym predchodcom a zaplatiť zmluvnú pokutu.

Odporca sa k návrhu nevyjadril, na pojednávaní sa nezúčastnil a preto súd konal a rozhodol aj bez jeho prítomnosti.

Navrhovateľ vo svojom návrhu spolu s predloženým písomným vyjadrením uviedol, že odporca nebol sankcionovaný len za to, že nezaplatil splatné faktúry, ale predovšetkým za to, že si nesplnil svoju povinnosť riadne a včas uhrádzať cenu za poskytnuté služby. Z tohto dôvodu bola jeho SIM karta vypojená z prevádzky, čím odporca porušil povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu po dohodnutú dobu viazanosti, kedy by prostredníctvom platieb za poskytnuté služby postupne splnil svoj záväzok, ktorému zodpovedá protizáväzok navrhovateľa zabezpečiť mu mobilný telefón za zľavnenú cenu, pričom štandardná cena v čase uzavretia zmluvy bola 569,-- Eur pre každé telekomunikačné zariadenie, zvlášť v danom prípade dvoch takýchto mobilných telefónov. Zmluvná pokuta v danom prípade predstavuje škodu v sume rozdielu medzi plnou cenou mobilného telefónu a akciovou cenou mobilného telefónu. Ďalej uviedol, že zmluvná pokuta má okrem satisfakčnej funkcie aj preventívnu funkciu a je v zmysle právnych predpisov primeraná.

Súd vo veci vykonal dokazovanie zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 06. 12. 2011, zmluvou o pripojení zo dňa 06. 06. 2009 vrátane dodatkov k tejto zmluve, zmluvou o pripojení zo dňa 08. 06. 2009 vrátane dodatkov k tejto zmluve, faktúrou č. 7011164017 splatnou dňa 11. 12. 2010 na sumu 995,82 Eur, faktúrou č. 7905985137 splatnou dňa 11. 07. 2009 na sumu 111,32 Eur, pričom navrhovateľ v návrhu uplatnil z tejto sumy len sumu 106,32 Eur, faktúrou č. 7906933101 splatnou dňa 11. 08. 2009 na sumu 77,02 Eur, faktúrou č. 7908016414 splatnou dňa 11. 09. 2009 na sumu 76,21 Eur a faktúrou č. 7909055478 splatnou dňa 11. 10. 2009 na sumu 1,66 eur. Zároveň súd vykonal dokazovanie cenníkom mobilných telefónov, všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb, pričom bol zistený tento skutkový stav:

Právny predchodca navrhovateľa uzatvoril s odporcom dve zmluvy o pripojení a to dňa 06. 06. 2009 v programe GSM/UMTS, na základe ktorej bol poskytnutý mobilný telefón iPhone 16 GB za kúpnu cenu 1,-- Eur a účastníci si zároveň dohodli zmluvnú pokutu vo výške 497,91 Eur.

Druhou zmluvou, uzatvorenou medzi účastníkmi konania, dňa 08. 06. 2009 bolo predmetom poskytnutie verejnej telefónnej služby GSM/UMTS a odpredaný mobilný telefón za cenu 1,-- Euro a to iPhone 16 GB black, pričom účastníci si dohodli zmluvnú pokutu vo výške 497,91 Eur.

Odporca sa zaviazal riadne a včas platiť cenu služieb a dodržať svoje povinnosti v súlade so zmluvnými podmienkami, zmluvami o pripojení, všeobecnými podmienkami pre poskytovanie verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej telefónnej siete spoločnosti T-Mobile Slovensko, a. s., platným cenníkom služieb a dodatkami k zmluve. Neoddeliteľnou súčasťou zmlúv sú všeobecné podmienky a cenník služieb.

Slovak Telekom a.s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 35 763 469, právny nástupca T-Mobile Slovensko a. s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava uzatvorili ako postupca dňa 06. 12. 2011 zmluvu o postúpení pohľadávok s navrhovateľom ako postupníkom, ktorou postúpila svoje peňažné pohľadávky voči dlžníkovi špecifikovaných v prílohách zmluvy, vrátane pohľadávky voči odporcovi (zmluva registrovaná na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. Spr/266/2012).

Dňa 06. 06. 2009 resp. 08. 06. 2009 boli uzatvorené medzi účastníkmi dve zmluvy o pripojení podľa § 43 a nasl. zák. č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, na základe ktorej sa pôvodný veriteľ (T-mobile a. s.) zaviazal poskytnúť odporcovi služby verejnej telefónnej siete v programe GSM/UMTS. Na základe oboch zmlúv odpredal navrhovateľ odporcovi koncové telekomunikačné zariadenie iPhone 16 GB a iPhone 16 GB black, pričom pri oboch zmluvách si pre prípad porušenia zmluvných povinností dohodol zmluvnú pokutu vo výške 497,91 Eur.

Právny predchodca navrhovateľa fakturoval odporcovi za používanie týchto služieb faktúrami č. 7905985137 splatnou dňa 11. 07. 2009 vo výške 111,32 Eur, z ktorej si však uplatnil len sumu 106,32 Eur, faktúrou č. 7906933101 splatnou dňa 11. 08. 2009 na sumu 77,02 Eur, faktúrou č. 7908016414 splatnou dňa 11. 09. 2009 na sumu 76,21 Eur a faktúrou č. 7909055478 splatnou dňa 11. 10. 2009 na sumu 1,66 Eur.

Podľa § 43 ods. 1 Zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických telekomunikáciách, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti, alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa.

Podľa Bodu. 4 dodatkov k zmluvám o pripojení, v prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedených v bode 1, písm. c/, v bode 2, 3, alebo v Článku 3, bod 3.6 všeobecných podmienok, alebo v Článku 5, bod 5.2, písm. a/ až c/ všeobecných podmienok) a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu za každú zmluvu zvlášť vo výške 497,91 Eur.

Súd na základe vykonaného dokazovania a vyššie citovaných právnych predpisov mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania boli uzatvorené dve zmluvy o pripojení, na základe ktorých odporca využíval služby poskytované navrhovateľom, pričom neuhradil za tieto služby cena, ktorá mu bola fakturovaná faktúrami splatných v priebehu roka 2009 a to mesiaca júl až október 2009.

Z týchto dôvodov preto súd návrhu v tejto časti vyhovel a zaviazal odporcu na zaplatenie jednotlivých žalovaných súd tak, ako sú uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, pričom navrhovateľovi priznal právo na úrok z omeškania v zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške úrokov z omeškania v zmysle Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.

Pokiaľ si navrhovateľ fakturoval faktúrou č. 7011164017 splatnou dňa 11. 12. 2010 na sumu 995,82 Eur z titulu zmluvnej pokuty, súd v tejto súvislosti uvádza, že predmetný zmluvný vzťah, ktorý vznikol na základe zmlúv o pripojení medzi pôvodným veriteľom a odporcom na základe uzavretých zmlúv je vzťahom spotrebiteľským v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka.

Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je to, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku v neprospech spotrebiteľa. Takýto generálny zákaz použitia neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách v neprospech spotrebiteľa a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky obsahujú ustanovenia § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Tieto ustanovenia sú kogentného charakteru a vychádzajú z prezumpcie, že v spotrebiteľských zmluvách často vystupujú nerovné subjekty, kde práve spotrebiteľia sú v postavení slabšej zmluvnej strany, ktorej je potrebné poskytnúť ochranu. Takýto názor vychádza aj zo smernice rady č. 93/13/EHS.

Súd na základe uvedeného potom konštatuje, že návrh navrhovateľa v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty je nedôvodný, túto zamietol a vzhľadom k tomu, že takéto dojednanie o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v predmetnom spotrebiteľskom vzťahu a tým aj neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky a jej neplatnosť, nie je možné akceptovať stav, v rámci ktorého jedna zo zmluvných strán zneužila svoje postavenie v tom, že diktuje zmluvné podmienky, ktoré pre druhú stranu sú formulované tak, že tieto sa musia bezvýhradne prijať, alebo zmluvu neuzavrieť. Dojednanie o zmluvnej pokute nie je možné označiť za zmluvnú podmienku individuálne dojednanú s poukazom na § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Existencia vopred pripravovaných formulárových typových zmlúv o pripojení a dodatkov zo strany pôvodného veriteľa obsahujúci obdobnú zmluvnú podmienku, ktorá nebola individuálne dojednaná zo spotrebiteľom, mal súd preukázané aj z iných konaní, ktoré sú vedené zo strany navrhovateľa v obdobných sporoch. V tejto súvislosti poukazuje aj na § 153 ods. 3 OSP a § 153 ods. 4 OSP, z ktorého vyplýva, že súd môže v rozhodnutí určiť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neplatná. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozhodnutia súdov v rámci Slovenskej republiky, ktoré vo svojich rozhodnutiach práve takúto neprijateľnú podmienku určili práve v zmluvách, ktoré sú dojednávané navrhovateľom so svojimi klientmi tak, ako to vyplýva z dodatku o zmluve o pripojení. V tejto súvislosti poukazuje súd napr. na rozhodnutie Okresného súdu Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C/33/2013 zo dňa 13. 03. 2013. Aj z tohto dôvodu preto súd návrh navrhovateľa v tejto časti zamietol ako nedôvodný.

Súd taktiež rozhodol o práve na náhradu trov konania, ktoré nepriznal ani jednému z účastníkov konania, pretože navrhovateľ bol v spore len čiastočne úspešný a odporca bol tak isto v konaní čiastočne úspešný, preto právo na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1 OSP nepriznal ani jednému z účastníkov konania.

Takúto náhradu trov konania nepriznal ani vedľajšiemu účastníkovi, pretože trovy, ktoré vynaložil vedľajší účastník v tomto konaní súd nepovažuje za poskytnuté účelne, pretože jeho vyjadrenie v konaní bolo vo všeobecnej rovine o známych skutočnostiach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv a ich uplatňovaní v rámci právneho poriadku Slovenskej republiky resp. Európskej únie. Súd v danej súvislosti poukazuje na to, že z úradnej moci musí prihliadať na tieto právne podmienky vyplývajúce zo spotrebiteľského práva a preto všeobecné vyjadrenie vedľajšieho účastníka, za ktoré si uplatnil právo na náhradu trov konania, považoval za neúčelne vynaložené a preto mu právo na náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku okresného súdu podal navrhovateľ v súlade s § 204 OSP odvolanie v časti, ktorou bol jeho nárok na zmluvnú pokutu vo výške 995,80 € zamietnutý. Navrhol rozhodnutie prvostupňového súdu zmeniť a priznať mu uvedený nárok, ako aj trovy konania.

Rozhodnutie považuje za arbitrárne, absentujú akékoľvek konkrétne argumenty odôvodňujúce záver o zmluvnej pokute ako neprijateľnej zmluvnej podmienke. Aplikáciou argumentov uvedených súdom prvého stupňa možno dôjsť k záveru, že dojednanie akejkoľvek zmluvnej pokuty pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zo strany spotrebiteľa je dojednaním absolútne neplatným. Navrhovateľ nemá možnosť zabezpečiť plnenie záväzkov zo strany odporcu iným spôsobom, ako dojednaním zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta plní funkciu zabezpečovacieho prostriedku. Prvostupňový súd znemožňuje navrhovateľovi výkon podnikateľskej činnosti, z dôvodu absolútneho zákazu zabezpečovať plnenie povinností odporcu, v postavení spotrebiteľa, prostredníctvom zmluvnej pokuty. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré navrhovateľovi vzniklo až porušením primárnej povinnosti odporcu platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas, nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, ako tvrdí súd prvého stupňa.

Zmluvu nemožno považovať za formulárový typ zmluvy, ktorý odporcovi neumožňuje ovplyvniť jej obsah, práve naopak druh telefónu si odporca mohol vybrať sám napr. vôbec nemusel k zmluve o pripojení odkúpiť mobilný telefón, pričom by bola zmluvná pokuta automaticky znížená o jeho hodnotu. Motiváciou zákazníkov pre uzatvorenie zmluvy o pripojení na neurčitý čas bola práve akciová cena mobilného telefónu ako i zvýhodnené volania, či ceny mesačných programov, ktorých hodnotu navrhovateľ musel zabezpečiť zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Konštatovaním súdu prvého stupňa, že navrhovateľ menil „len“ výšku zmluvnej pokuty je podľa jeho názoru zrejme preukázané, že zmluvná pokuta hoci dojednaná formulárovo, je dojednaná individuálne. Individuálnosť dohodnutej zmluvnej pokuty vyplýva zo skutočnosti, že jej výška je závislá od plnenia poskytnutého odporcovi pri uzatváraní dodatku k zmluve o pripojení a od hodnoty zvýhodnenia poskytnutého navrhovateľom.

Poukázal na nepreskúmateľnosť rozsudku, má za to, že ak súd v prejednávanej veci nepriznal plnenie z dôvodu, že ide o plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú už súd z tejto podmienky nárok nepriznal a nepoukazuje na iný právoplatný rozsudok, musia byť závery tohto iného rozsudku uvedené v odôvodnení a musia byť v rozsudku uvedené aj úvahy, ktoré viedli súd v tejto prejednávanej veci s poukazom na skutkové zistenia k záveru, že ide o identický prípad.

Poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 19. 03. 2013 č.k. 9 Co 31/2012-157, z ktorého záveru vyplýva, že právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti.

Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie. Súd môže označiť dojednanie o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľné len vtedy, keď výška dohodnutej zmluvnej pokuty neprimerane presahuje plnenie, ktoré spotrebiteľ na základe zmluvy dostal, alebo by bol dostal, keby nedošlo k zániku zmluvy. Ak je zmluvná pokuta primeraná v čase uzavretia zmluvy (napr. kúpna cena poskytnutého technického vybavenia, ako aj výške zodpovedajúca sume prípadných škôd, ktoré možno očakávať v prípade porušenia zmluvnej povinnosti), nemôže neskoršie porušenie zmluvnej povinnosti účastníkom zmluvy postihované zmluvnou pokutou spôsobiť neplatnosť dohody o zmluvnej pokute bez ohľadu na to, v ktorom časovom okamihu po uzavretí zmluvy, k tomu došlo.

Odporca sa k odvolaniu nevyjadril.

Vedľajší účastník podal odvolanie voči výroku o trovách konania, ktorým súd nepriznal vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania. Odôvodnenie rozhodnutia je nesprávne v tom, že jeho trovy konania nemožno považovať za neúčelné z dôvodu, že jeho vyjadrenie v konaní bolo vo všeobecnej rovine o známych skutočnostiach týkajúcich sa spotrebiteľských zmlúv. V rozhodnutí absentuje ustanovenie paragrafu, podľa ktorého rozhodol. Súd neuviedol, čo konkrétne vo vyjadrení vedľajšieho účastníka chýba, t.j. aké boli oné známe skutočnosti týkajúce sa spotrebiteľských zmlúv a hlavne prečo uvedené skutočnosti možno považovať za všeobecného charakteru. Nie je úlohou vedľajšieho účastníka domýšľať si dôvody, na ktorých bolo súdne rozhodnutie založené. Uviedol, že jeho trovy boli účelné, nakoľko okresný súd svoje rozhodnutie postavil práve na skutočnosti, že navrhovateľom uplatňovaná zmluvná pokuta je neprijateľnou podmienkou, ktorú skutočnosť v rámci svojho vyjadrenia uviedol vedľajší účastník. Vyjadrenie vedľajšieho účastníka neboli len všeobecné, najskôr musel ustáliť a právne posúdiť zmluvu o pripojení vrátane jej dodatku, či sa jedná o zmluvu spotrebiteľskú a formulárovú. Následne bolo potrebné detailne právne rozanalizovať ustanovenia dodatku k zmluve o pripojení a to neurčitost' dojednania o zmluvnej pokute, nevyváženost' dohody o zmluvnej pokute, nezohľadnený časový aspekt zmluvnou pokutou, ako aj skutočnosť, že zmluvná pokuta bola už právoplatne vyhlásená za neprijateľnú. Vedľajší účastník konkrétne reagoval na bod 4 Dodatku k zmluve o pripojení ako aj bod 1 písm. b/ dodatku.

Skutočnosť, že súd teoreticky mohol návrh zamietnuť aj bez účasti vedľajšieho účastníka, nemôže ešte znamenať, že úkony, ktoré vedľajší účastník v konaní vykonal, a ktorých obsah sa premietol do rozhodnutia okresného súdu, nie sú úkonmi účelnými.

Vedľajšieho účastníka k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že navrhuje v napadnutej časti, ktorou bol zamietnutý návrh na zaplatenie zmluvnej pokuty potvrdiť. Poukázal na to, že ide o vzťah spotrebiteľský. Súd bol v súlade s § 53 ods. 1 OZ je povinný skúmať charakter zmluvných dojednaní z hľadiska toho, či tieto (alebo niektoré z nich) nespôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Zmluvná pokuta rovnakého významu ako je uplatňovaná v predmetnom konaní bola vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú pokutu aj v konaní Okresného súdu Bardejov 4C 162/2011-28 zo dňa 06. 12. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 15. 03. 2012 č.k. 16Co 32/2012 a iných napr. Okresného súdu Komárno pod sp. zn. 13C 125/2012, OS Rimavská Sobota pod sp. zn. 12C 33/2013, Okresného súdu Bardejov zo dňa 06. 12. 2011 č.k. 4C 162/2011-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Prešov zo dňa 15. 03. 2012 č.k. 16 Co 32/2012.

Ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka je dôsledkom transpozície smernice rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok tak, že stanovuje: „členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov, alebo dodávateľov“.

Ak dodávateľ prípadne jeho právny nástupca napriek zákazu opätovne uplatní návrhom plnenie na základe tej istej, alebo významovo rovnakej neprijateľnej podmienky, jeho nárok je v priamom rozpore so zákonom, a konajúci súd musí návrh uplatňujúci plnenie z takejto zmluvnej podmienky zamietnuť, pričom už nie je potrebné, aby opätovne zdôvodňoval jej neprijateľnosť. Postačí zistenie, že takáto podmienka, alebo podmienka s rovnakým významom už bola právoplatne súdom určená za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, v ktorej zamietol návrh v súlade s § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku v časti zamietnutia návrhu i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť.

Pretože odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov.

V prejednávanej veci je nesporné, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy.

Občiansky zákonník upravuje spotrebiteľské zmluvy v ustanoveniach § 52 a nasl., ktoré je možné označiť za všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách.

Spotrebiteľské zmluvy sú zmluvy, ktoré z bežných typov zmlúv (a to v závislosti od subjektov, ktoré ich uzatvárajú) im dáva charakter spotrebiteľských zmlúv. Každá zmluva, ktorú uzatvára dodávateľ a spotrebiteľ sa považuje za spotrebiteľskú, pričom nie je rozhodujúce, v akej forme je zmluva uzavretá. Bez ohľadu na prameň práva, každý zmluvný typ, ktorý má charakter spotrebiteľskej zmluvy, patrí k spotrebiteľským zmluvám a podlieha podmienkam určeným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Pre spotrebiteľskú zmluvu v zmysle poskytnutia osobitnej ochrany podľa ustanovenia § 53 a nasl. OZ nie je podstatné to, ako je zmluva typologicky nazvaná, alebo aplikáciu akého zákona si zmluvné strany dohodli, resp. akú právnu formu pre daný vzťah určil zákon, alebo si zmluvné strany dohodli, ale iba to, či sú naplnené pojmové znaky ustanovenia § 52 OZ. Za dodávateľa sa považuje osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zo spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. O spotrebiteľský vzťah pôjde iba vtedy, ak samotné plnenie dodávateľa bude dôsledkom uzavretej spotrebiteľskej zmluvy. Nestačí teda, že vo všeobecnosti bude mať dodávateľ charakter osoby, ktorá inak môže byť dodávateľom. Vyžaduje sa, aby sa tento charakter prejavil v konkrétnom posudzovanom vzťahu. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Úprava Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách je úpravou kogentnou. Každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Ustanovenie § 53 ods. 1 OZ výslovne zakazuje dodávateľom použiť v spotrebiteľských zmluvách také zmluvné podmienky, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor spotrebiteľa. Občiansky zákonník dodávateľom zakazuje zneužívať svoje postavenie pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv, najmä pri príprave svojich zmluvných formulárov (všeobecné obchodné podmienky, všeobecné dodacie podmienky a pod.), ktoré pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv predkladajú spotrebiteľovi a zároveň určuje aj právny účinok, ktorý sa spája s neprijateľnou podmienkou uvedenou v spotrebiteľskej zmluve. Neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Táto neplatnosť je absolútna s poukazom na to, že ustanovenie 52 OZ nie je uvedené v taxatívnom výpočte prípadov relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovenia § 40a.

Z ustanovenia § 53a ods. 1 OZ vyplýva pre dodávateľa povinnosť zdržať sa v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi používania zmluvnej podmienky, ktorú súd v akomkoľvek súdnom konaní označil za neprijateľnú, resp. podmienky s rovnakým významom. Z tohto ustanovenia možno vyvodit' precedenčný charakter súdneho rozhodnutia v spotrebiteľských veciach, tzn. ak sa súd zaoberá žalobou spotrebiteľa, ktorá sa týka zmluvnej podmienky, ktorá už bola iným súdom riešená v prospech spotrebiteľa, potom musí každý súd z takéhoto rozhodnutia vychádzať. Podmienkou aplikácie citovaného ustanovenia je, že ide o zmluvný vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom, ktorý je založený štandardnou (adhéznou) zmluvou, pri ktorej dodávateľ opakovane používa na dojednanie zmluvy so spotrebiteľmi rovnaké štandardizované obchodné podmienky, keď spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvniť obsah spotrebiteľskej zmluvy. Toto ustanovenie sa ale netýka prípadov, keď zmluva bola dojednaná individuálne.

Zákaz používania zmluvnej podmienky môže byť daný výsledkom rôznych druhov konaní, v ktorých súd rozhodoval o nároku spotrebiteľa v spore s dodávateľom. Ide o prípad, keď súd: a) výslovne určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky (súd môže určiť zmluvnú podmienku dodávateľa za neplatnú, ak zmluvná podmienka nevyhovuje podmienkam uvedeným v ustanovení § 53 ods. 4 OZ, pričom neprijateľné zmluvné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách vyhlási súd na návrh spotrebiteľa za absolútne neplatné a to i bez návrhu), b) nepriznal plnenie dodávateľovi na základe jeho žaloby voči spotrebiteľovi z dôvodu neplatnosti zmluvnej podmienky pre jej neprijateľnosť, c) uložil dodávateľovi povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, d) uložil dodávateľovi povinnosť nahradiť spotrebiteľovi škodu alebo zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie.

Odvolačný súd z obsahu spisu mal preukázané, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľských „Zmlúv o pripojení“ uzatvorených dňa 6.6.2009 a 8.6.2009 a k nim uzavretých dodatkov.

Odvolačný súd konštatuje, že si účastníci podľa ustanovenia § 544 OZ pre prípad nesplnenia záväzku, resp. zmluvnej povinnosti, môžu dohodnúť zmluvnú pokutu, ktorá je jedným zo zabezpečovacích prostriedkov a má akcesorickú povahu, teda pri svojom vzniku predpokladá existenciu hlavného záväzku, na zabezpečenie ktorého má slúžiť. Je nesporné, že jej cieľom je dosiahnutie väčšej istoty, že právo veriteľa bude uspokojené. Dohoda o zmluvnej pokute musí mať obligatórne písomnú formu a musí vzniknúť na základe konsenzu vôle dodávateľa a spotrebiteľa. Zároveň však musí vyhovieť súdnej kontrole neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, po komplexnom zhodnotení všetkých okolností konkrétnej veci, pri zachovaní špecifických procesných postupov pre spotrebiteľské zmluvy.

Odvolačný súd zhodne so záverom okresného súdu poukazuje na to, že súdy Slovenskej republiky určili neplatnosť obdobnej zmluvnej podmienky dojednanej v zmluvách o pripojení uzatváraných s právnym predchodcom navrhovateľa z dôvodu neprijateľnosti podmienky (viď. okresným súdom uvádzané súdne rozhodnutie). Nárok na zmluvnú pokutu v prospech dodávateľa v dojednaní o zmluvnej pokute, z ktorých uplatňuje nárok navrhovateľ je viazaný na porušenie „akékoľvek povinnosti“ uvedenej v bode 1 pís. b/ alebo v bode 2 alebo v bode 3 Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 VP alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ VP, teda nárok na zmluvnú pokutu je koncipovaný neúmerne široko bez zohľadnenia závažnosti prípadného porušenia povinnosti a bez ohľadu, kedy došlo k porušeniu povinnosti. Takto napr. rovnaká zmluvná pokuta je v prípade porušenia viacerých povinností hneď na začiatku zmluvného vzťahu ako i hoci aj v posledný deň viazanosti.

Slovné spojenie uvádzané v dodatkoch k Zmluvám o pripojení v bode 4 prvá veta „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 pís. b/ alebo v bode 2 alebo v bode 3 Dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 VP alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ VP, je účastník povinný uhradiť Podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 Dodatku.“, i podľa názoru odvolacieho súdu, determinuje neurčitý okruh rôznych porušení alebo vzťahov, pričom dojednanie o zmluvnej pokute za porušenie povinností, ktoré dodávateľ označí len príkladným spôsobom, je neakceptovateľné, a preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Dojednanie o zmluvnej pokute nie je možné považovať ani za individuálne dojednané s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 OZ, nakoľko dojednanie o zmluvnej pokute je v zmluvách uvedené podobne ako v ďalších formulárových zmluvách uzatvorených právnym predchodcom navrhovateľom so svojimi zákazníkmi (spotrebiteľmi) a ani odporca nemohol žiadnym spôsobom ovplyvniť výšku zmluvnej pokuty s tým, že výška zmluvnej pokuty bola rovnaká po celú dobu viazanosti. Zmluvná pokuta nezohľadňovala, kedy došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti, či na začiatku zmluvného vzťahu alebo na konci zmluvného vzťahu, pričom výška zmluvnej pokuty zostala nemenná počas celej doby viazanosti v prípade porušenia zmluvy, teda aj v prípade, ak by účastník zmluvy si splnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované žalobcom, riadne platil ich úhradu až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti (a to i v prípade nezaplatenia poslednej úhrady), mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu v plnej výške. Neprimeranosť sankcie sa v danom prípade (tak, ako i v ostatných zmluvách, ktoré uzatváral právny predchodca navrhovateľa so spotrebiteľmi) prejavila osobitne v spojení s časovým aspektom jej uloženia.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutej časti, v ktorej súd návrh zamietol potvrdil.

Pokiaľ ide o odvolanie vedľajšieho účastníka do trov konania, odvolací súd preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutej časti v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1 OSP a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, v ktorej prvostupňový súd rozhodol o trovách konania medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom na strane odporcu, tak že žiaden z nich nemá právo na náhradu trov konania zrušil a vrátil vec v tejto časti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie v súlade s § 221 ods. 1 pís. f, ods. 2 OSP.

V danej veci došlo k zamietnutiu návrhu v rozsahu 995,82 Eur s prísl. a k vyhovneniu návrhu v časti 261,21 Eur s prísl., Okresný súd rozhodol o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 OSP .

Podľa § 142 OSP ods. 1/ - účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Podľa § 142 OSP ods. 2/ - ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Z odôvodnenia rozhodnutia prvostupňového súdu nie je zrejmé podľa akého ustanovenia OSP rozhodol o náhrade trov konania pokiaľ ide o vedľajšieho účastníka, a prečo rozhodoval rozdielne pokiaľ ide o odporcu a vedľajšieho účastníka, napriek tomu, že výrok rozhodnutia od ktorého sa odvíja aj rozhodnutie o trovách konania je vo vzťahu k odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi rovnaký. Podľa § 93 ods. 4 OSP v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti. Z výroku rozhodnutia súdu vyplýva, že odporca, teda ani vedľajší účastník neboli vo veci plne úspešní, a teda nemohlo byť rozhodované o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 142 OSP ods. 1/. Okresný súd napriek uvedeniu, že rozhodol podľa § 142 OSP ods. 1/, ďalej uvádza, že pretože navrhovateľ bol v spore len čiastočne úspešný a odporca bol tak isto v konaní čiastočne úspešný, preto právo na náhradu trov konania v zmysle § 142 ods. 1/ OSP nepriznal ani jednému z účastníkov konania. Následne pokiaľ ide o náhradu trov konania vedľajšieho účastníka prvostupňový súd neuvádza podľa akého ustanovenia zákona rozhodol o náhrade trov, z odôvodnenia však vyplýva, že v tomto prípade posudzoval ako kritérium pre priznanie náhrady trov konania účelnosť trov konania. Vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti, jeho zmätočnosť je rozhodnutie v tejto časti nepreskumatelné, preto odvolací súd zrušil v napadnutej časti výrok o trovách konania. Úlohou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude rozhodnúť o trovách konania medzi navrhovateľom a vedľajším účastníkom, vrátane trov odvolacieho konania, uviesť podľa akého ustanovenia zákona rozhodol a stručne uviesť akými úvahami sa pri rozhodnutí riadil.

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania medzi navrhovateľom a odporcom vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 224 ods. 1, v spojení s § 142 ods. 1 OSP. Odporca bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu podľa vyššie uvedených ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania si však do doby rozhodnutia odvolacieho súdu neuplatnil (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a ich vznik nemá odvolací súd preukázaný ani zo spisu, a preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania odporcovi nepriznal.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.